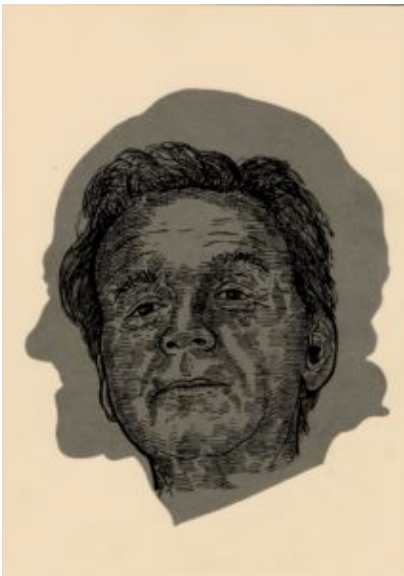


René ten Bos ~ De Corona Storm - Hoe een virus ons verstand vervaagde



*René ten Bos Ills.: Joseph
Sassoon Semah*

Het coronavirus veroorzaakt een storm, zowel in het zieke lichaam als in onze samenleving.

Iedereen heeft er een mening over. Onze waarden en idealen worden weggevaagd: wij worden allemaal stormjagers, aldus ten Bos. Mark Rutte zei tijdens een persconferentie op 22 april dat we moeten stoppen met filosoferen. De filosoof is echter onmisbaar.

De Corona Storm - Hoe een virus ons verstand vervaagde is een directe reactie op 'Ruttes stupide opmerking', maar ook om zijn eigen onrust weg te schrijven. Twee vragen staan centraal: hoe ontstaat deze ziekte en wat veroorzaakt onze hyperreactie erop? Waarom leveren we onze vrijheid zo gemakkelijk op?

Filosoof René ten Bos analyseert de coronacrisis aan de hand van 26 alfabetisch geordende lemma's, een filosofisch corona woordenboek, een soort gereedschapskist die hem in staat moet stellen zich te verhouden tot de veelkoppige dimensie van de crisis. In navolging van Voltaires *Le dictionnaire*

philosophique ou La Raison par alphabet (1764).

Angst, deskundigen, epidemiologen, intimiteit, gezondheid, hoop, moraliteit, mondkapjes, noodtoestand, preventie, swabs (wattenstaafjes), zoönose (ziekte die van dieren op mensen overspingen), vergezeld van filosofische inzichten, passeren de revue.

De crisis leert ons de rol van waarschijnlijkheid in de wetenschap, ten koste van het vasthouden aan de zekerheid van de waarheid. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de politiek: hoe gaat zij zich verhouden tot waarschijnlijkheid?

Het coronavirus legt de nihilistische atmosfeer in de liberaal-kapitalistische samenleving bloot. De enige waarde die nog telt is gezondheid, andere waarden worden opgeofferd op 'het altaar van de angst', aldus ten Bos. De V (Volksgezondheid) staat boven M (Milieu) van RIVM, terwijl zij met elkaar interacteren: M is preventief ten opzichte van V.



De angst voor een nieuw fascisme, een fascisme zonder fascistten, is vaak onderwerp in *De Corona Storm*.

Fascisme belooft vaak oplossingen voor angst, en reageert met geweld: bewapening van boa's, kliksystemen, oorlogsjargon. Er gebeuren veel dingen zonder dat we willen dat ze gebeuren, zonder dat er echte handelaars, 'agents' zijn, aldus René ten Bos. Hierdoor kan het gebeuren dat we onze vrijheden opgeven zonder dat iemand dat wil. Dat roept bij hem het angstvisioen op dat we uiteindelijk terechtkomen in een fascisme, zonder dat iemand fascist is.

Tegenover die angst staat humor, 'want wie in virale tijden niet durf te lachen mist kansen op hoop, intimiteit en troost'.

René ten Bos - *De coronastorm. Hoe een virus ons verstand wegvaagde*. Boom uitgevers, Amsterdam, 2020. ISBN 9789024435173 - E-book ISBN 9789024435180

René ten Bos is hoogleraar filosofie aan de Faculteit der managementwetenschappen van de Radboud Universiteit en dean van de Radboud Honours Academy. Auteur van onder andere '*Dwalen in het antropoceen*' en '*Extinctie*'.

Ad Verbrugge in gesprek met René ten Bos over *De Corona Storm - Hoe een virus ons verstand vervaagde*.